

Kázeň z ev. Sl. Božích BA (NK), 18.8. 2024, 8.30/10.00, 12.
po Trojici, ES: 210, 260, 197, 259, A 62; ep.: 1K 16,1-3
a Zjav 1, 9-11a, ev.: Mk 2, 23-28

téma:

3. Božie prikázanie

Modlitba (slovami Žalmu 122, 1 - 3): Radoval som sa, keď mi hovorili: Poďme do domu Hospodinovho! ² Zastavili sa naše nohy v твоjich bránach, Jeruzalem. ³ Jeruzalem je vystavený ako mesto, ktoré nás spája dovedna. Amen.

2. Mojžišova 20, 8 - 11: „⁸ Pamätaj na deň sviatočného odpočinku a svät' ho! ⁹ Šesť dní budeš pracovať a konať svoju prácu, ¹⁰ ale siedmy deň je dňom sviatočného odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha; nebudeš robiť nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v твоjich bránach, ¹¹ lebo za šesť dní utvoril Hospodin nebesá i zem, more i všetko, čo je v nich, a siedmy deň odpočíval; preto Hospodin požehnal deň sviatočného odpočinku a posvätil ho!“

Milí bratia a milé sestry!

„Vstávaj!“, lomcuje sviatočne vyobliekaná pani pokojne si odľukujúcim mužom. „No tak vstávaj! Musíš ísť do kostola!“

„A prečo?“, pýta sa zívajúci chlapík.

„Po prvé, lebo je nedeľa a po druhé, pretože ty si farár...“

Tento príbeh mieri priamo ku koreňu veci: **Musím ísť v nedeľu do kostola?** Či sme z Biblie (Mk 2, 27) nepočuli, že sviatočný deň bol ustanovený pre človeka a nie človek pre sviatočný deň? Naozaj ho nemôžem prežiť podľa svojho? Skutočne musím ísť v nedeľu do kostola – na Služby Božie?

Zo súvislostí biblickej zvesti dostávame odpoveď: **Nemusím (ako povinnosť), ale smiem - a to je výsada, privilegium, vzácna príležitosť, ktorú by sme nemali prepásť, ani prespať.** Ono „musím“ a „smiem“ si objasníme na počínaní starovekých Babylončanov v kontraste s Izraelcami. U Babylončanov sa vtedy privilegované vrstvy obyvateľstva – králi, lekári, kňazi – mali v 7., 14. 21., a 28. deň v mesiaci vyvarovať práce. Prečo? Lebo tieto dni boli chápané ako nešťastné, v ktorých osobitne pôsobili démoni. Kvôli nim sa báli pustiť do práce a prijímať rozhodnutia, aby sa do toho démoni nejako nezaplietli. **Babylončania prerušením práce vyznávali svoj strach z démonov a bohov, nepracovali, aby ich nenahnevali a nepopudili proti sebe.** Otroci a „obyčajní“ „ľudia“ pracovali aj v tieto „nešťastné“ dni. Akoby ich životov nebolo škoda, keby sa nich babylonskí bohovia a démoni rozhnevali.

Oproti babylonskému „musím“ odpočívať, kvôli hnevu démonov a božstiev sa

bojím pustiť do práce, **Boží ľud izraelský prerušoval v 7. deň prácu nie zo strachu, ale preto, že smel.** Smel sa odvážiť žiť z Božej milosti a v tento deň osobitne dosvedčiť, že **nežije len z vlastnej práce, ale z Božej dobroty.**

U Izraelcov nemala odpočívať iba elita - bohatí, mocní a vysokopostavení, ale všetci: ľudia, starí, mladí, cudzinci, otroci, dokonca i hospodárske zvieratá. Aj ony mali s celým Božím ľudom pocítiť: **smiem a mám odpočívať.**

Ako **dôvod, prečo má Boží ľud zachovávať sviatočný deň,** uvádza Biblia **dve skutočnosti.** V 5M 5, 15 je ako dôvod uvedené **vyslobodenie z Egypta.** Izrael musel v Egypte z donútenia bez odpočinku pracovať - slúžiť svojim utláčateľom. Vyslobodenie z Egypta znamenalo koniec nepretržitej otrockej práce. **Deň odpočinku je výsadou oslobodených a znamením slobody, ktorú Hospodin daroval svojmu ľudu.**

Nás oslobodil Kristus z otroctva hriechu. Nedeľu čo недеľу za to oslavujeme Pána Boha na Službách Božích. Vyše 50 krát do roka si pripomíname, čo pre nás Boh v Kristovi vykonal. **Pán Boh nám tento deň daroval, aby sme nezabudli na Jeho činy, mali príležitosť zastaviť sa a stretnúť sa s Ním, tiež, aby sme premýšľali odkiaľ sme vyšli a kam**

putujeme. Aby nám aspoň raz za týždeň došlo, že **naše dni nie sú iba naše** a že tu nie sme sami zo seba, ale život sme dostali od Boha a smerujeme do večného domova, ktorý nám Pán pripravil.

„Pamätaj na deň sviatočného odpočinku a svät ho!“ **Pamätaj značí: sústred' sa, nenechaj si zobrať ten deň - so všetkým, čo znamená.**

Druhý dôvod zachovávaní sviatočného dňa je v 2M 20, 11. Keď **Pán Boh** stvoril svet za šesť stvoriteľských dní, **videl, že všetko, čo učinil, je dobré a na siedmy deň odpočíval.** *„Hospodin požehnal deň sviatočného odpočinku a posvätil ho!“*

Siedmym dňom odpočinku je sobota. My kresťania svätíme недеľу, keďže Kristus bol vzkriesený v недеľу. Na недеľу cirkev presunula najprv Služby Božie a časom (od r. 321) sa недеľа stala i dňom pracovného odpočinku. Nedeľа má spoločné so starozmluvnou sobotou to, že v odpočinku s Bohom nachádzame posvätenie: vnútorné očistenie, radosť, pokoj, zmysel svojho života.

Už **raná kresťanská cirkev недеľу chápala ako prvý deň nového stvorenia, do ktorého raz budeme vzkriesení na konci časov.** Za jeden zo symbolov nového stvorenia v Kristovi si cirkev zvolila недеľу. V недеľу bol Kristus vzkriesený, v недеľу vzkriesený Pán zjavil

emauzským učeníkom (L 24), v nedeľu bol zoslaný Duch Svätý a vznikla cirkev (Sk 2), nedeľa bola dňom prvých krstov, zvestovania evanjelia, dňom Služieb Božích (1K 16, 1 - 3). NZ nedeľu nazýva Deň Pánov (Zjav 1, 10). Slávenie nedele - dňa Pánovho vzkriesenia - sa stalo jedným z podstatných znakov, ktorým sa kresťania v prvopočiatoch existencie cirkvi odlišovali od okolitého sveta.

Sviatočný deň je pripomenutím raja na počiatku a ochutnávkou Božieho veku spásy na konci sveta.

I nám je daný deň odpočinku, aby sme slávením Služieb Božích, modlitbami, čítaním Biblie, ale aj spoločným stolovaním v rodine, časom stráveným s našimi blízkymi, odpočinutím si od práce **nakukli do raja a zároveň si dokázali** uvedomiť - a **trochu aj nacvičiť - že niečo lepšieho na nás ešte čaká.**

Cirkevný otec Augustín (*354 - †430) povedal: „Stvoril si nás pre seba Pane a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v Tebe.“ **Sme stvorení pre odpočinutie s Bohom - pre spoločenstvo s Ním.** V porovnaní s minulosťou máme dnes 5 dňový pracovný týždeň, 8 hodinový pracovný čas, voľné víkendy, dovolenky - teda omnoho viac voľného času. Napriek tomu mnohí súčasní ľudia nedosahujú odpočinok. Nemajú viac pokoja. Sú ustarostení.

Budúcnosť vnímajú ako hrozbu. V snahe zabezpečiť sa nie je ľahké nepodľahnúť teroru najrozličnejších príležitostí, voľnočasových, ale aj tých pracovných - v „piatok“ či v sviatok. Na odpočinok nezostáva čas. **„Dnešný človek vymyslel voľný čas, ale zdá sa, že zabudol, čo je to sviatok“** (Francesco Bambrilla). **Kríza sviatku sa stáva krízou človeka, krízou zmyslu života.** Oproti predošlým generáciám síce máme viac voľna, no ne jeden človek na voľne troskotá.

Nedele sú smerovými tabuľami, značkami pripomínajúcimi, že náš pobyt na svete nie je cesta od nikade nikam, ale že Boh nám dal život a smerujeme domov - k Bohu. Cestári nedávajú značky k cestám preto, aby sme do nich narazili, ničili si na nich život, ale aby sme sa upevnili vo vedomí, že ideme správnym smerom. Podobne, Pán Boh nám dal deň odpočinku, aby sme mohli kontrolovať a korigovať svoje životné smerovanie.

Mnoho vecí nedokážeme ovplyvniť. Avšak určiť a napraviť kurz vlastného života, to ovplyvniť môžeme. Kedy lepšie ako vo sviatočný deň máme možnosť zastaviť sa a pýtať: Ako a čomu vlastne žijem? A možno práve v kostole smiem spoznať: Nežijem len samým chlebom, iba starosťami, nežijem iba zo svojho výkonu, spravodlivosti a zásluh, ale z toho, čo mi

daroval môj Stvoriteľ a Vykupiteľ.

Babylončania svätili sviatočný deň, aby ich nepostihlo nešťastie. Izraelci svätením dňa odpočinku vyznávali: Aj keď jeden deň nebudeme pracovať, náš Boh sa o nás postará. On nás stvoril, zachránil, vyviedol z otroctva. Nie sme tu len pre plnenie povinností, ale žijeme z láskyplného vzťahu nášho Pána k nám - z Jeho milosti. On žičí slobodu a odpočinutie všetkým.

Práve **v spoločenstve Božieho ľudu sa môžeme cvičiť v zbožnosti, ktorá sa nestará iba o seba.** Na Službách Božích sa stretávajú či počujeme o tých, s ktorými sa smieme tešiť, smútiť, ktorí potrebujú naše modlitby, povzbudenie, praktickú pomoc. **Sviatočný deň sa stáva čerpacou stanicou nových duchovných síl a ochoty pomáhať ľuďom.**

Premýšľajme: Ako je to s našimi sviatočnými dňami? Vieme v nich prežiť radosť z toho, nás Boh stvoril a stará sa o nás? Radovať sa, že On nás v Kristovi zachránil? Vieme vnímať svoj život ako cestu do domova, ktorý nám Pán pripravil?

To, ako prežívame sviatočné dni odhaľuje, či sme slobodní alebo všeličím zotročení. Či náš život určuje strachuplné „musím“, alebo vďačná výsada „smiem“. „Kristus nás oslobodil k slobode“ (Galatským 5, 1)

Amen.

Modlitba (voľne podľa Petra Chláпка a Bengta Pleijela): Pane a Bože náš. Nie sme stroje. Nemáme odpočívať, až keď už nevládzeme ďalej. Keď si stvoril svet a to, čo je v ňom, odpočíval si, požehnal a posvätil deň odpočinku. Daj, nech aj nám tento deň pripomína raj na počiatku a dáva výhľad, že smerujeme k Tebe Pane, do večného odpočinutia, nebeského domova. Prosíme odpusť, keď v čase, v ktorom máme oveľa viac voľna, ako mnohé generácie pred nami, zabúdame, čo je to sviatok. Nepamätáme, že žijeme predovšetkým z Tvojej milosti a vernosti k nám. Ďakujeme, že nám pripomínaš, že deň odpočinku je výsadou oslobodených a znamením slobody, ktorú si, Pane, daroval svojmu ľudu. Oslavujeme Ťa za Tvoju lásku k nám. Za Pána Ježiša Krista, ktorý nás oslobodil z beznádeje, z hriechu a hanby. Prosíme, prihováraj sa nám svojím slovom. Odpusť nám našu lenivosť prijímať Tvoju lásku i takú zbožnosť, ktorá sa stará len o seba. Zmiluj sa nad nami a očisti nás, naplň svojou láskou a spoj nás so všetkými, ktorí Ťa milujú. Nech Ti je z našich životov vzdávaná česť a chvála v dni všedné i sviatočné. Amen.

S použitím: Romana Čunderlíková (NKD 2024), **Jan Heller** (Hlubinné vrty), **Marián Gavenda** (postoj.sk), (zost.) Johannes Kuhn (Chancen - die Zehn Gebote in einer veränderten Welt), Jan Milíč Lochman (Desatero: směrovky ke svobodě), **Ondřej Macek** (Věty křesťanské víry), **Jakub Malý, Karel Müller:** (Boží kniha od Pastoral Brothers), **Luděk Rejchrt** (Na úpatí hory), Jaroslav Vítek (NKD 2024): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**